

Yleistä

Hiilirajamekanismi (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) on EU:n väline ehkäistä hiilivuotoa eli päästöjen ohjautumista EU:n ulkopuolelle. Tämä ohje koskee ainoastaan hiilirajamekanismin tuontiin liittyviä rajoituksia. Tarkempia tietoja hiilirajamekanismiin liittyvistä muista velvollisuuksista [Tullin verkkosivuilla](#).

Hiilirajamekanismista säädetään EU-asetuksessa (EU) 2023/956. Tuontirajoitus kohdistuu asetuksen [liitteessä I](#) lueteltuihin tullinimikkeisiin kuuluviin tavaroihin.

Lisätietoa asiasta myös Euroopan komission [verkkosivuilla](#) ja komission [usein kysyttyjä kysymyksiä -dokumentissa](#).

1. Rajoitukset CBAM-tavaroiden maahantuontiin

Hiilirajamekanismin tuontirajoitus koskee asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä I lueteltuja tavaroita, jotka eivät ole EU:n, Islannin, Liechtensteinin, Norjan, tai Sveitsin alkuperätavaroita asetuksen (EU) 952/2013 59 artiklan mukaisesti, kun näitä luovutetaan vapaaseen liikkeeseen unionin tullialueelle. Tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen edellytyksenä on valtuutetun CBAM-ilmoittajan lupa, tai jokin seuraavassa kappaleessa mainituista poikkeuksista. Valtuutetun CBAM-ilmoittajan lupa haetaan Tullin lupakeskukselta ja luvan myöntäminen tapahtuu 120 päivän kuluessa, jos lupaedellytykset täyttyvät.

Tuontirajoitus koskee vain CBAM-tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovutusta, kun vuosittaiset tuonnit ylittävät 50 tonnin nettopainon (katso kohta 2.1.) Valtuutetun CBAM-ilmoittajan luvan puuttuminen ei estä asettamasta tavaraa muihin tullimenettelyihin tai hankkimasta CBAM-luvan omaavaa välillistä edustajaa hoitamaan vapaaseen liikkeeseen luovutus.

Huomioi, että rajoitus koskee myös:

- asetuksen 2023/956 liitteen I tavaroiden sisäisessä jalostuksessa valmistettujen tuotteiden luovuttamista vapaaseen liikkeeseen riippumatta tuotteen tullinimikkeestä (Sisäisestä jalostuksesta -hyperlinkki)
- Islannista, Liechtensteinista, Norjasta ja Sveitsistä tuotavia tavaroita, joiden yleinen alkuperä ei ole mikään näistä tai EU
- palautustavaroita, joiden yleinen alkuperä ei ole EU, Islanti, Liechtenstein, Norja, tai Sveitsi

Valtuutetun CBAM-ilmoittajan lupa on osoitettava tulli-ilmoituksella ehtokoodilla Y128 ja ilmoittamalla ehtokoodin tunnisteella tuojan CBAM-tilinumero.

EU:n, Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin alkuperää olevien tavaroiden tuonti ei vaadi CBAM:sta johtuvia erillisiä toimenpiteitä, kun tavaroiden alkuperä on oikein tulli-ilmoituksella. Jos vapaassa liikkeessä Turkissa olleet tavarat tulevat tulliliittosopimuksen perusteella ja niillä on A.TR-tavaratodistus, ilmoita ehtokoodi Y237. Varaudu kuitenkin molemmissa tapauksissa todistamaan tarvittaessa tavaroiden yleinen alkuperä.

2. Poikkeukset, joissa valtuutetun CBAM-ilmoittajan lupaa ei vaadita CBAM-tavaroilta

2.1. Tuontien yhteenlaskettu nettopaino on kalenterivuoden aikana enintään 50 tonnia

Unionin jäsenmaahan sijoittautuneet toimijat voivat luovuttaa vapaaseen liikkeeseen unionin tullialueelle CBAM-tavaroita kalenterivuoden aikana enintään 50 tonnia yhteenlasketulta nettopainoltaan ilman CBAM-ilmoittajan lupaa. Raja-arvon alittava tuonti ilmoitetaan tullilmoituksen ehtokoodilla Y137.

Poikkeus ei koske vedyn tai sähkön tuontia. Välillistä tulliedustajaa käytettäessä, on tällä aina oltava CBAM-ilmoittajan lupa (katso kohta 3.)

2.2. Tuonti lupahakemuksella

CBAM-tavaraa voi tuoda yli 50 tonnia jätetyn CBAM-lupahakemuksen perusteella luvan käsittelyn ajan, jos lupahakemus on jätetty viimeistään 31.3.2026. Jätetyn lupahakemuksen nojalla tehtävä tuonti ilmoitetaan tullilmoituksen ehtokoodilla Y238.

Tuojan on kuitenkin huomioitava, että jos lupaedellytykset eivät täyty, kohdellaan kyseisenä aikana tehtyjä tuonteja samalla tavoin, kuin jos ne olisi tehty kokonaan ilman valtuutetun CBAM-ilmoittajan lupaa. Seuraamuksista säädetään lain 1288/2023 4 a §:ssä.

2.3. Sotilaallisen toiminnan yhteydessä siirrettävät ja käytettävät tavarat

Hiilirajamekanismia ei sovelleta asetuksen (EU) 2015/2446 1 artiklan 49 alakohdan mukaisen sotilaallisen toiminnan yhteydessä siirrettäviin tai käytettäviin tavaroihin. Kyseiset tavarat ilmoitetaan ehtokoodilla Y135.

2.4. Tiettyjen EU:n erityisalueiden alkuperätavarat

Hiilirajamekanismia ei sovelleta Büsingenin, Helgolandin tai Livignon alkuperätavaroihin, joita tuotaessa asia ilmoitetaan ehtokoodilla Y134.

2.5. Mannerjalustalla tai talousvyöhykkeellä tuotettu sähkö ja vety

Unionin jäsenmaan tai asetuksen (EU) 2023/956 liitteen III 1 ja 2 kohdassa lueteltujen maiden talousvyöhykkeellä tuotettuun sähköön tai liitteen III 1 kohdassa luetelluista maista peräisin olevaan vetyyn ei vaadi lupaa. Asia ilmoitetaan ehtokoodilla Y136.

Listaus ehtokoodeista, joilla ilmoitetaan vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen perusteet

Y128	Valtuutetun CBAM-ilmoittajan lupa
Y137	Tuonti kalenterivuoden aikana yhteenlasketulta painoltaan enintään 50 tonnia
Y238	CBAM-lupahakemus jätetty toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään 31.3.2026
Y134	tavaran alkuperä Büsingen, Helgoland, Livigno, Ceuta, Melilla
Y135	(EU) 2015/2446 1 artiklan 49 alakohdan mukainen sotilaskäyttö
Y136	Vedyn ja sähkön tuonti EU:n jäsenvaltion tai liitteen III maan mannerjalustalta tai talousvyöhykkeeltä
Y237	Tulliliittosopimuksen perusteella A.TR-tavaratodistuksella tuotavat tavarat

3. Välillisen tulliedustajan käyttö

3.1. Unionin ulkopuolelle sijoittautuneet toimijat

Unionin ulkopuolelle sijoittautuneiden toimijoiden on tavarán määrástä riippumatta aina käytettävä CBAM-tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamiseen välillistä tulliedustajaa, jolla on voimassa oleva valtuutetun CBAM-ilmoittajan lupa. Unionin ulkopuolelle sijoittautuneita toimijoita edustavien välillisten tulliedustajien on aina ilmoitettava tuonti-ilmoituksella CBAM-tilinsä numero.

3.2. Unioniin sijoittautuneet toimijat

Välillinen tulliedustaja, jolla on valtuutetun CBAM-ilmoittajan lupa, voi ottaa Unionin alueelle sijoittautuneen tuojan CBAM-velvoitteet vastattavakseen ja antaa tuonti-ilmoituksella oman CBAM-tilinsä numeron. Tuojalta itseltään ei tällöin edellytetä CBAM-ilmoittajan lupaa. Jos välillinen edustaja ilmoittaa oman CBAM-tilinsä numeron tullii ilmoituksella, sitoutuu tämä myös hoitamaan tuojan puolesta tavaroita koskevat CBAM-velvoitteet, kuten CBAM-todistusten ostamisen ja vuosi-ilmoitusten tekemisen. Näissä tilanteissa välillisen tulliedustajan CBAM-tilinumero pitää ilmoittaa tullii ilmoituksella, vaikka tuojan kohdalla 50 tonnin kynnsarvo ei ylity.

Sovellettava lainsäädäntö:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/956 hiilidioksidipäästöjen säätömekanismien perustamisesta rajalle

Laki Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta (1288/2023)